

Sygn. akt IV U 147/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2017 roku

**Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Bebłot

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2017 roku w Częstochowie

sprawy J. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...)  
w C.

o prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...)  
w C.

z dnia 9 stycznia 2017 roku Nr (...)

**oddala odwołanie**

Sygn. akt IV U 147/17

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2017 roku nr (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił przyznania J. G. prawa do renty rolniczej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że tak lekarz rzeczoznawca jak i komisja lekarska KRUS nie uznali ubezpieczonej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, a zatem nie przysługuje jej prawo do żądanego świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła J. G. domagając się jej zmiany i przyznania jej prawa do renty rolniczej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że na skutek trzech wypadków komunikacyjnych, którym uległa w latach 2002, 2003 i 2008, doznała urazów głowy i kręgosłupa, na skutek których nie jest zdolna do wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

**Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:**

J. G. urodziła się w dniu (...) roku i w okresie od 1 listopada 2008 roku do 30 listopada 2016 roku była uprawniona do pobierania renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. W dniu 15 listopada 2016 roku odwołująca złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty rolniczej na dalszy okres czasu. Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez lekarza rzeczoznawcę KRUS, który orzeczeniem z dnia 8 grudnia 2016 roku stwierdził, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, ani niezdolna do samodzielnej egzystencji. Sprzeciw od powyższego orzeczenia wniosła odwołująca, jednakże orzeczeniem z dnia 3 stycznia 2017 roku komisja lekarska KRUS podtrzymała stanowisko lekarza rzeczoznawcy.

(v. akta rentowe)

Obecnie ubezpieczona przejawia niewielki stopień nasilenia zaburzeń stanu psychicznego, leki zażywa jedynie okresowo i sporadycznie odbywa wizyty w poradni zdrowia psychicznego. W trakcie badania psychiatrycznego odwołująca była zborna, a w jej wypowiedziach brak było klinicznych przejawów zespołu psychoorganicznego.

J. G. nie wykazuje wyraźnych cech zespołu otępiennego, jednoznacznych objawów zespołu depresyjnego, poza sytuacyjnym, wynikającym

z życiowego kontekstu, cechuje się miernym obniżeniem nastroju. Ubezpieczona w trakcie badania nie sygnalizowała znaczących zaburzeń lękowych ani tym bardziej zaburzeń postrzegania czy formalnych zaburzeń toku i treści myślenia. Jest osobą

w pełni zaradną w zakresie prowadzenia swoich spraw, a obecny brak zatrudnienia sama wiąże przede wszystkim z niemożnością znalezienia pracy, a nie brakiem zdolności do jej wykonywania. Także zalecona odwołującej farmakoterapia nie stanowi przeciwwskazania do równoległego podjęcia przez nią pracy. Z przyczyn psychiatrycznych J. G. nie jest obecnie całkowicie niezdolna do pracy

w gospodarstwie rolnym. Jej dolegliwości zarówno w zakresie psychiki, jak i uporczywe dolegliwości bólowe, pogarszają z pewnością komfort życia, natomiast nie wykluczają wykonywania pracy.

(v. opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii M. M. k. 19-20)

Z powyższą opinią nie zgodziła się odwołująca zarzucając, że biegły psychiatra odbył z nią rozmowę, która nawiązywała do życiorysu, a nie do jej obecnych dolegliwości. Ubezpieczona podniosła, że często miewa bóle i zawroty oraz bóle kręgosłupa szyjnego. Nadto nie może spać w nocy, a gdy się przebudzi przedstawiają się jej obce postacie i czuje, że ktoś ją nachodzi. Odwołująca wskazała, że jest nerwowa, ma problemy z koncentracją i wszystko ją drażni, a bez zażywania leków nie mogłaby funkcjonować. Dodatkowo ubezpieczona wskazała, że od 2008 roku kilkakrotnie stawiała się przed orzecznikiem KRUS i była uznawana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, a obecnie Prezes KRUS

i biegły psychiatra uznali ją za zdrową, z czym nie może się zgodzić.

(v. pismo procesowe ubezpieczonej k.37)

U odwołującej rozpoznaje się ponadto urazy głowy w wywiadzie ze wstrząśnieniem mózgu, organiczne zaburzenia nastroju, zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego w wywiadzie oraz bóle głowy, które to schorzenia nie czynią jej jednak całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym

z przyczyn neurologicznych. Ubezpieczona od lat odczuwa bóle i zawroty głowy oraz drętwienia kończyn lewych, ale w badaniu przedmiotowym nie stwierdza się niedowładów kończyn, objawów mózdkowych ani piramidowych, a jedynie osłabienie czucia powierzchniowego na kończynach lewych, co nie upośledza ich sprawności. Badania TK i MR głowy z 2008 roku nie wykazują zmian ogniskowych

w mózgu, a jedynie drobne ogniska naczyniopochodne, które nie powodują deficytu neurologicznego. Badania radiologiczne kręgosłupa szyjnego i L/S obrazują miernie zaawansowane zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa, które przebiegają bez zespołu bólowo-korzeniowego, a więc nie powodują istotnego ograniczenia funkcji statyczno-dynamicznej kręgosłupa ani sprawności ruchowej badanej.

(v. opinia biegłej sądowej z zakresu neurologii M. R. k. 39-41)

Biegła sądowa z zakresu psychiatrii R. S. rozpoznała u odwołującej zaburzenia depresyjno-lękowe o nikłym nasileniu i stwierdziła, że aktualnie brak jest u badanej w stanie psychicznym afektu depresyjnego, płaczliwości, apatii, anergii czy zaburzeń koncentracji uwagi, a także hipobulii. Nadto opiniowana nie prezentuje i nie podlega myśleniu depresyjnemu.

W czasie badania psychiatrycznego ubezpieczona była spokojna w zachowaniu, miała pełną orientację i jasną świadomość, łatwo nawiązywała kontakt werbalny i wzrokowy, a jej wypowiedzi były pełne, logiczne i spójne. Afekt badanej był dostosowany do wypowiedzianych treści, nastrój dyskretnie obniżony sytuacyjnie, napęd w granicach normy, nie wykazywała cech produkcji psychotycznej, zaburzeń pamięci i koncentracji uwagi – bez objawów zespołu psychoorganicznego. Obecny stan zdrowia psychicznego J. G. jest zupełnie odmienny od tego ustalonego przez lekarza rzeczoznawcę KRUS w dniu 6 grudnia 2013 roku i nie czyni w/w całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Zgłaszane przez opiniowaną zaburzenia co najwyżej warunkują okresową niezdolność do pracy w ramach zwolnienia lekarskiego.

(v. opinia biegłej sądowej z zakresu psychiatrii R. S.  
k. 60-62)

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 277 ze zm.) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust. 2;
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej:

- 1) rok – jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku do 20 lat;
- 2) 2 lata – jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 20 lat do 22 lat;
- 3) 3 lata – jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat;
- 4) 4 lata – jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat;
- 5) 5 lat – jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat (ust. 2).

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 5).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 6).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 7).

Okres 5 lat, o których mowa w ust. 2 pkt 5, powinien przypadać w okresie ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy (ust. 8).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadza się do ustalenia, czy J. G. jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, albowiem niespornie spełnia ona pozostałe warunki do nabycia prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym określone w cytowanych powyżej przepisach.

Oceniając stan zdrowia odwołującej Sąd Okręgowy oparł się na opiniach biegłych sądowych z zakresu psychiatrii M. M. i R. S. oraz z zakresu neurologii M. R., zgodnie z którymi nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Powyższe opinie Sąd Okręgowy uznał za miarodajne, albowiem zostały one wydane przez biegłych sądowych specjalizacji właściwych dla schorzeń, na które cierpi ubezpieczona, legitymujących się wieloletnim doświadczeniem zawodowym

i orzecznictwym, poprzedzone zostały bezpośrednimi badaniami ubezpieczonej oraz szczegółową analizą dokumentacji medycznej z przebiegu jej dotychczasowego leczenia. Opinie ta uwzględniają także wiek ubezpieczonej oraz specyfikę pracy

w gospodarstwie rolnym, zaś w ich treści biegli w sposób jednoznaczny wyjaśniają, dlaczego nie uznali badanej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Należy przy tym zauważyć, że ubezpieczona nie kwestionowała opinii biegłej sądowej z zakresu neurologii oraz drugiej opinii psychiatrycznej, zaś zarzuty wniesione przez nią do pierwszej opinii psychiatrycznej nie miały charakteru merytorycznego i w istocie stanowiły jedynie własną subiektywną ocenę stanu zdrowia dokonaną przez ubezpieczoną. W konfrontacji takiej oceny, dokonanej przez osobę nie posiadającą stosownego wykształcenia i wiedzy medycznej, z opiniami biegłych sądowych, specjalistów w swoich dziedzinach, za miarodajne należy uznać te drugie.

Co przy tym istotne biegli nie negowali, że ubezpieczona faktycznie cierpi na określone schorzenia, a jedynie wskazali, że obecne nasilenie tych schorzeń nie czyni jej całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Oczywiście bowiem jest, że do uznania całkowitej niezdolności do pracy w rolnictwie nie jest wystarczające stwierdzenie u badanej określonego schorzenia lub schorzeń (naruszenia sprawności organizmu) – o niezdolności tej decyduje dopiero takie ich nasilenie, które powoduje całkowitą utratę zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, czego u ubezpieczonej nie stwierdzono. Biegli psychiatrzy stwierdzili poprawę stanu zdrowia ubezpieczonej w stosunku do badania z 6 grudnia 2013 roku, przeprowadzonego przez lekarza psychiatrę - konsultanta KRUS, w wyniku którego zostało wydane orzeczenie przez lekarza rzeczoznawcę KRUS z dnia 18 grudnia 2013 roku stwierdzające u ubezpieczonej całkowitą niezdolność do pracy

w gospodarstwie rolnym do dnia 30 listopada 2016 roku. Natomiast pozostałe schorzenia ubezpieczonej, leczone przez nią w poradni neurologicznej, zostały poddane ocenie przez biegłego neurologa, który również i w zakresie tych schorzeń nie stwierdził u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Na marginesie należy zauważyć, że żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy nie mają podawane przez ubezpieczoną na rozprawie w dniu 13 lipca 2017 roku informacje, że w chwili obecnej otrzymała skierowanie do chirurga naczyń

i podjęcie u niego leczenie oraz że miesiąc temu podjęła leczenie ortopedyczne. Sąd bada bowiem prawidłowość zaskarżonej decyzji na dzień jej wydania, tj. na dzień

9 stycznia 2017 roku, a co za tym idzie wszelkie ewentualne pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonej mające miejsce po tej dacie, pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i mogą co najwyżej stanowić podstawę do złożenia przez ubezpieczoną nowego wniosku o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.